

בתורה

גליון רל
פר' יהוי
תשפ"ה לפ"ק
שנה ה'

אור העבודה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק



אש
החסידות

יו"ר ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

דוקס לעינ' הגר' זצ"ל רבי משה כ"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

"נקבלה פניו בתורה"

טועמיה: עבודת ליל שבת - המתיק הגבורות לחסדים (1)

הסימן של דג חי

מסילות ללב: מתי נמדדים כוחותיו של האדם

"ערך עצמי"

אש העבודה: האם הגוף שלנו יכול להוסיף לנו תוספת 'ערך עצמי'?

בסוד עברך

תנו רבנן מעשה: הצדיקים מנסים להסתיר את כוונותיהם הנשגבות תחת מעטה של פשטות

דבר המערכת

טעמו וראו כי טובים ימי השוכבי"ם

אה! ימי השוכבי"ם הבאים עלינו לטובה הם ימים מלאי אור ושמוחה. צדיקי החסידות האירו לנו את הדרך וסללו לנו נתיב המוביל לקרבה אמיתית אל ד'. הימים הללו הם מתנה נפלאה שניתנה לנו כדי להתקרב אליו, שכן זו תקופה מיוחדת, מלאת סגולה והכנה רוחנית.

הצדיקים לימדו אותנו שאפשר וצריך למצוא תענוג אמיתי בעבודת השם - לא רק בעולם הבא, אלא גם כאן, בעולם הזה 'עולמך תראה בחיך'. האדם נברא להיות בתענוגים רוחניים, להרגיש חיות ושמחה בקדושה. כך עבודת ד' הופכת למהנה ומלאת חיים, וזהו היסוד של ימי השוכבי"ם.

מידת היסוד, שמכבדת את התקשרות, היא מוקד העבודה בשכינות אלו. נפש האדם תמיד מחפשת להתחבר למשהו שמלא אורה. לעיתים, היא נמשכת לתענוגים זמניים שאינם ראויים. לכן, ניתנו לנו הימים הללו - לתקן את ההתקשרות ולהכיר את עצמנו לדברים נעלים ונשגבים.

אחד הכלים החשובים לכך הוא שקיעות בלימוד תורה ברציפות. כשאדם משקיע בלימוד התורה, הוא מגלה את הטעם המתוק שבה. הטעם הזה ממלא אותו בשמחה ומחבר אותו לעומק הלימוד. מעבר לכך, פעילויות כמו שבתות התאחדות והתכנסויות מיוחדות בימי השוכבי"ם עוזרות לנו להתקרב לתענוגים רוחניים ולהפוך אותם למרכז חינני.

בנוסף ל"סוד מרע" וההתרחקות מתענוגות היציגים, יש כאן הזדמנות ל"עשה טוב" - להתחבר אל הטוב האלוקי. כפי שנאמר: "טעמו וראו כי טוב ה'" - החיבור הזה עוזר לנו למצוא טעם אמיתי בתפילה, בלימוד התורה ובחיי הקדושה.

ימי השוכבי"ם הם לא תקופה כבדה ומעיקה, אלא הזדמנות ייחודית להשקיע כוחות וליהנות מעבודת השם. כשניגשים אליהם בשמחה ובתחושת התעלות, מגלים עד כמה הם יכולים למלא אותנו באור, בטוב ובתענוג אמיתי.

ימי השוכבי"ם הם הזדמנות שלא תחזור - ימים של אור, תיקון והתחדשות. וזה הזמן לקחת צעד, לבחור להתעלות!

נקדיש לעצמנו רגעים של חיבור אמיתי לתורה, לתפילה, ולהימים של תענוג רוחני.

ולא ניתן להזדמנות הזאת לחלוף. נחפש את הדרך כל אחד בדרך שלו להתקרב, לטעם, ולראות כי טוב ד'.

זה הזמן שלנו להתחבר, מתוך שמחה ותענוג אמיתי, לאור הגדול שממתין לנו.

א לעכטיג'ן שוכבי"ם און א נוט שבת יירדיכם - ישעיה יצחק פרידמאן יו"ר ממלכת "אש החסידות" העולמי

יעקב אבינו לא מת, האמנם?!

אם המציאות בפסוק אינה מתיישבת עם ההגיון, יש להקשות על השכל מהפסוק, ולא להקשות על הפסוק מהמציאות

נהורא מעריא



וערמומיות - 'נחמד העץ השכיל' - 'יודעי טוב ורע', נתפתה לאכול ממנו, ומאז והלאה אנו סובלים מאותה ערמומיות של הנחש הערום שנכנסה בנו על ידי עץ הדעת טוב ורע, ומאז נקנסה עלינו מיתה כתוצאה מערמומיות זו.

אבל יעקב אבינו היה 'איש תם', הוא לא השתמש עם אותה ערמומיות שהיא שורש המיתה, אלא היה דבוק בתמימות הנובעת משורש חיי החיים, ועל כן לא מת, כי 'תם' הוא היפוך אותיות 'מות'.

שכלו של האדם בנוי באופן שחייב לתרץ לעצמו את כל מה שרואה ולספק הסברים על כל דבר. אם יש דבר שאינו מסתדר אצלו, יהא חייב להעניק לכך הסבר ואפילו להמציא הסבר חדש שלפעמים אינו קיים כלל אלא מכח אותו הכרח של השכל, שאינו מסוגל להשאיר דבר בעולם שאינו מובן אליו.

כי השכל כשיש לו דברים מעורפלים שאינם בהירים וברורים, יתעורר בו פחד שמא יפלו עליו דברים נוספים שאינם יודע לשער אותם ויפחד לצאת מביתו, וכדי להיות מסודר בדעתו ולהרגיש בטחון בלבו הוא ממציא לעצמו חוקים והסברים שיניחו את דעתו, ולפעמים אינם נכונים ואינם צודקים כלל. וזהו 'ערך הדעת טוב ורע' שהוא כח הדעת להבדיל בין דבר לדבר על ידי שמחלק ונותן הסברים שזה כן וזה כך, שזהו מוח הדעת המבדיל בין דבר לדבר כמו שאמרנו חז"ל (ירושלמי ברכות פ"ה סוף ה"ב) 'אם אין דעת - הבדלה מנז'.

ולכן, אע"פ שהשכל נראה כדבר יציב שאפשר להשען עליו, האמת היא שהשכל היא הדבר האחרון שאפשר לסמוך עליו, כי כנגד כל סברא - יש סברא הפוכה, וכמו שרואים שעל כל פרט ופרט בהלכה בהשקפה ובכל נושא יש ריבוי דעות וצדדים וסברות, וכל סברא בנויה על סוג הנפש של האדם, ועל תפיסות שונות שנתחנך עליו, ועל מאורעות שונים שהשפיעו עליו ועיצבו את נפשו ואת דפוס רוחו. ועל כן אין שום אמת בעולם, הכל תפיסות שונות שנקבעו על ידי סיבות חיזוניות ועל ידי צדון הדעת להבדיל בין דבר לדבר אע"פ שאין הכרח לכך, ואין אמת מלבד התורה הקדושה.

נמצא א"כ כי השכל הוא המעכב והמפריע הגדול ביותר להשגת הנשמה. הנשמה מרגישה וחווה את האחדות האלוקית כל הזמן, בפשטות ובתמימות, אלא שאנו מושפעים מהחלטות השכל ומסקנותיו, אשר כולו מבוסס על הגדרות וגבולות וצמצומים, שהם ההיפך הגמור של הרגשת הנשמה האלוקית שאינה סובלת שום גבול ומאירה במרחב אין-סופי.

מתוך "אש הפרשה" ויחי תשפ"ב

חסידים היו אומרים: "למה יש ראש לחיילים היוצאים למלחמה? כדי שיהא להם על מה לתלות את הרובה"... חייל יוצא למלחמה כי כך ציוה אותו שר הצבא, השכל אינו משמש כלום והראש אינו נצרך אלא כדי לתלות עליו את כלי המלחמה.

גם החסיד יש לו ראש כדי שיהא לו על מה להניח את השטריימל... חסידישע יוד אינו צריך להשתמש כלל עם שכלו, כי מה כבר מסוגל השכל להבין?

חז"ל אומרים (תענית ה'): "יעקב אבינו לא מת". והגמ' שואלת "וכי בכדי ספדו ספדניא וחנוטו חנטייא וקברו קברייא", הרי מפורש בתורה שספדו את יעקב, חנטו אותו וקברוהו במערת המכפילה, ואיך אפשר לומר שלא מת. ומתרגמים: 'מקרא אני דורש'!

יש מרבותינו הסוברים שאכן על פשוטו של מקרא נפטר יעקב אבינו. אבל 'מקרא אני דורש' - לפי חלק הדרוש שבתורה לא נפטר, היינו שבפנימיות לא היתה בו מיתה (רשב"א חידושי אגדות, פסקי ריא"א סנהדרין פ"א).

אבל הרבה סוברים שכאשר אומרים 'יעקב אבינו לא מת', זו היא המציאות - אע"פ שהראש אינו מובן. הוא לא צריך להבין. ומרגל בפי העולם כי מכאן ראייה שמקושיא לא מתים... **כי אם אין המציאות מתיישבת עם השכל, יש להקשות על השכל מהפסוק, ולא להקשות על הפסוק מהמציאות, וכמו שפירש רש"י: "והאי דחנטו חנטיא - סבורים היו שמת". הכל היה טעות! (וכ"כ התוס' שם, האלשיך הק', האוה"ח הק', ועי' רמב"ן בראשית מט, לג).**

זהו כח מיוחד שיש ליהודי, לראות בעיניו את המציאות, ובכל זאת להאמין שהמציאות הזאת אינה קיימת!

כח זה נשפע בתוכינו על ידי הנשמה האלוקית, שנאצלה ממקום גבוה שמעל השכל, ולכן אינה מחוייבת לתרץ את הקושיית שהשכל מעמיד לה. היא מסתדרת היטב גם בלי להבין, ומאמינה שהעולם בטל ומבוטל לגבי השי"ת, היא מאמינה שהכל טוב - הגם שהמצב חשוך וכאוב. היא מאמינה שיש 'ידיעה' גם עם הכרת ה'בחירה'. טוב לה כך.

'יעקב איש תם', הוא הלך בתמימות, וכאשר יאמרו לו ש'יעקב אבינו לא מת', יאמין כן מצד הנשמה הטהורה, התמימה והפשוטה, שהאירה בתוכה, וסילקה לצדדין את השכל.

קודם שאכל אדם הראשון מ'ערך הדעת' היה דבוק ב'ערך החיים', השכל לא פעל בו, הוא היה דבוק בהקב"ה למעלה מהשכליות אלא מתענג מעצם החיים השופעים בו משורש חיי החיים ב"ה. אך ראה שיש לצידו עץ נוסף, עץ של שכל

"גם החסיד יש לו ראש כדי שיהא לו על מה להניח את השטריימל... צריך להשתמש כלל עם שכלו, כי מה כבר מסוגל השכל להבין?"



הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיפי 'אש החסידות'

נקבלה פניו בתודה (1)

להגיד כי ישר ה'

שבת קודש יכול להסתובב איש ישראל כשהוא מדוכא ביסוריו, טרוד בבעיותיו ומסובב בחובותיו, ובכל זאת יתהלך בשירה וזמרה, יתענג בתענוגים, פניו מאירות בשלוות השבת - כי באמת טוב לו.

כאשר מאיר אור האמונה - אין שום רע כלל, יתפרדו כל פועלי און, והאדם מכריז לאמר: להגיד כי ישר ה', צורי ולא עוולתה בו.

גם אם יש גבורות, אך כבר הוכח פעמים רבות כי לא משנה 'מה' עובר על האדם, תלוי 'איך' הוא מביט עליהם. כאשר מביט באופן מאיר ובהיר, מתוך אושר ותענוג, הופכים הגבורות לחסדים, ובכך נמתקין כל הצרות ורפואה וישועה קרובה לבוא בכל תחומי החיים.

דוגמא לכך ניתן למצוא בסיום המזמור הראשון 'ארבעים שנה אקוט בדור, ואומר עם תועי לבב הם, והם לא ידעו דרכי' וגו', הקהל הקדוש אומר את הפסוקים בחמימות ובהתלהבות, אך מאחורי המילים מסתתרים מילים קשות. הקב"ה מעיד על ישראל: ארבעים שנה התקוטטתי עמהם, הם תעו בדרך והענשתי אותם במדבר, וגם אחר כל הקטטה לא הבינו את דרכי. בעבור זה קצפתי עליהם ונשבעתי בחרון אפי שלא יבואו אל מנוחתם זה ארץ ישראל.

יש קהילות שבהן אין הש"ץ מסיים בפסוק זה, או מסיים רק את התיבות האחרונות ממש, אך בספה"ק שם משמואל (פר' בחקותי, תרע"ג) מביא בשם אביו הרה"ק בעל 'אבני נזר' מסוכטשו זי"ע שפירש את הכל לטובה, הוא לקח את ה'גבורות' ושלף מהם את ה'חסדים'.

כי הנה אמרו חז"ל (סנהדרין קי'): 'באפי נשבעתי, וחזורני בל'. כלומר, הקב"ה נשבע שלא יבואו דור המדבר אל מנוחתו, אבל אחר כך חזר בו משבועתו, והיתה לו 'פתח' לכך, כי הוא נשבע רק מתוך אפו וכעסו, אך לא בעצם, כי לא שייך לכעוס בעצם על ישראל בניו אוהביו, וכמו שממשיכים בגמ' להביא ראייה שדור המדבר יש להם חלק לעוה"ב מן הפסוק 'זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה', ודרשינן 'ומה אחרים באים בזכותם - הם עצמן לא כל שכן'?

במשך כל השבוע כשנתקלים בפסוקים הללו - 'ארבעים שנה' וגו', מגסים להעלים את הדברים, לאמרם בחשאי ולהסתירם, אך בליל שבת מסלסל החזן בקולו בפסוקים אלו, יען כי דוקא כאן מתגלה שכלל ישראל דבוקים בעצם לאבינו שבשמים, יהיה מה שיהיה, גם לרבות שבועה מפורשת, וגם כל כעס וזעם, הכל הוא מן השפה ולחץ, כי נקודת העצם אינה נפגמת לעולם.

זהו דוגמא כיצד לוקחים 'גבורות' ומרוויחים מהם 'חסדים'.

ויש לציין כי לפי הבעש"ט הק' יש בפסוק זה כוונה של המתקת הדינים בתיבת 'באפי', וכמו שכתב ה'תולדות' (צפנת פענח קכו ע"ג) וזל"ק: שמעתי ממורי בענין עבודת השם יתברך, אף שאינו עולה לו לפי דעתו, יכוון כי בפעם א' אשר נשבעתי באפי (תהלים צה, יא) כי גם כשיש ח"ו אף, יכוון כי אלו שמונה מדרגות מבינה, ו'אפי' שהוא פ'א"א בו גם כן נתעלם אלופו של עולם, ועל ידי זה נמתק האף.

בסוד עבדיך

התורה החדשה לישראל, כמבואר במדרש (ילקוט, ישעי' דף עט, רמז תכט). וידע הרב מראפשיץ שחנן אותי השי"ת במוח גדול בעל קליטה, משום כך רצה שאצא ולא אקלוט את הענין, אולם מאחר שנכספה נפשי לשמוע את הקדיש, ולקלוט את כוונותיו מתוך נועותיו, לא רציתי בשום אופן לצאת מבית התפילה, על כן שמתי פני כחלמיש, ועשיתי עצמי כאילו לא שמעתי, ותהילה לקל, קלטתי אותו, והשגתי ממנו רכוש רוחני רב."

...

שנים רבות לאחר מכן, כשבת הרה"ק רבי יהושע מבעלזא על כס הנהגתו, היה נוסע מדי שנה בשלהי הקיץ לנפוש בעיר המרפא מארינבאד. היה זה לעת זקנותו, כאשר באותה תקופה בה שהה בנאות דשא, נפש שם גם ה'עטרת ישועה', שישב כבר אף הוא על כס הנהגתו למלא מקום אבותיו - אביו הרה"ק האמרי נועם' מדזיקוב זי"ע, זקנו הרה"ק ה'דמשק אליעזר' מדזיקוב זי"ע, ואבי-זקנו הרה"ק מראפשיץ זי"ע.

לקראת שבת, בא ה'עטרת ישועה' להתפלל את תפילות השבת קודש במחיצתו של הצדיק מבעלזא, ולמרות שהיה אותו צדיק גדול ממנו בעשרות שנים, כיבד הוא את הרבי הצעיר בכבוד מלכים, ואף כיבדו לעבור לפני התיבה כשליח ציבור. אלא שה'עטרת ישועה' סירב, וכך נימק את סיורו: "הן ידוע לי שבחצר הקודש בעלזא מקפידים מאד שהמתפלל יעמוד במקום אחד, מתחילת התפילה ועד סיומה, וקשה לי הדבר, כי רגיל אנכי להתהלך בתפילתי אנה ואנה".

"אף-על-פי-כן", נענה הרה"ק מבעלזא, "אוותר הפעם על קפידא זי".

העלה אפוא ה'עטרת ישועה' נימוק אחר: "הלא זאת ועוד הקפידו בבעלזא, שהעובר לפני התיבה לא יכפיל אף מילה ממיילות התפילה. אינני יכול להתחייב לכונן דא, שכן רגיל אני להכפיל לפעמים את התיבות, בשעה שאני עובר לפני התיבה ומנעים ימירות לקוני...".

"אף-על-פי-כן", התעקש הרה"ק מבעלזא, שכבר למוד היה ממעשה אביו ה'שר שלום' באותה תפילת ליל שבת של הרה"ק מראפשיץ, ולא ננעו לניסיונותיו של ה'עטרת ישועה' להתחמק.

משראה כי כלו לו הנימוקים, נעתר ה'עטרת ישועה' וניגש לפני התיבה. וסיפרו עזי ראייה כי משך כל שעת התפילה, נשא הרה"ק מבעלזא את עינו אל פני החזן הקדוש, ולא הסירם ממנו אף לא לרגע.

ממחרת השבת, הגיע למארינבאד - בנו של הרה"ק מבעלזא, ומי שמילא לימים את מקום כבודו, הלא הוא הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע, לשהות במחיצת אביו.

"הפסדת שלא היית איתנו בשבת", התבטא האב באוזני בנו, "כי לא שמעתי את תפילתו של הרב מדזיקוב!".

"אכן", הגיב הבן, "יודע אני זה מכבר שהרב מדזיקוב מתפלל יפה מאוד, וקולו ערב ומתוק".

"דע לך בני", גילה לו אביו, "שלא רק שקולו נעים ותפילתו יפה, אלא עקבתי אחריו לאורך כל התפילה, וראיתי שלא חיסר בתפילתו אף כוונה אחת מכוונות האר"י הקדוש...".

לרגל הילולת הרה"ק בעל 'עטרת ישועה' מדזיקוב זי"ע - י"א טבת עפ"י: 'דובר שלום'; 'החכמה מא"ן'; 'נור הקודש'

אפופת מסתורין היתה דרכו בקודש של הרה"ק רבי יהושע מדזיקוב זי"ע בעל 'עטרת ישועה'. כדרך אבותיו למעלה בקודש, הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע - בעל 'זרע קודש', ותולדותיו כיוצא בו, היה גם הוא מתנדל להצניע את מדרגותיו הנשגבות מעיני כל חי, בהסתרה שבתוך הסתרה. פעמים שרק חסידים ותיקים ואנשי מעלה היו מבינים לשלהבת האש הבורעת מבעד למסווה שעטה על עצמו, ופעמים שגם הם לא ירדו לסוף דעתו, ורק צדיקי עולם גילו את סודותיו הכמוסים.

באחת הפעמים, היה זה הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע, שגילה כיצד מסתיר הוא בתפילתו כוונות טמירות וייחודים עילאיים, תחת מטטה של חזנות נעימה.

ואולם, למעשה זה, הבה ונקדים במעשה שאירע עשרות שנים קודם לכן, כאשר שמע אותו צדיק מפי אביו - הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא זי"ע, מה שגילה הוא כשהיה נוכח בשעת תפילתו של הרה"ק מראפשיץ - אבי זקנו של ה'עטרת ישועה'.

היה זה כאשר ביקר הרה"ק מראפשיץ בעיר ראווה הסמוכה לקרובה לבעלזא, לעשות בה את השבת, והימים ימי החורף של שנת תקפ"ז, השנה האחרונה לחייו.

לאותה שבת שלח ה'שר שלום' שניים מבניו - הרה"ק רבי אלעזר זי"ע, והרה"ק רבי יהודא זונדל זי"ע, ואת חתנו הרה"ק רבי חנוך הענין מאלעסק זי"ע בעל 'לב שמח', לשבות במחיצתו של האורח הדגול מרובה, שכיבדם ביותר הכבוד. במוצאי מנוחה, כאשר נפרדו ממנו, אמר להם הרה"ק מראפשיץ: "כסבור הייתי שאביכם יבוא בעצמו לשבות עמי במחיצתי, כי חשקה נפשי להתראות עמו פנים אל פנים. אם ירצה לבוא, אהיה מוכן להתעכב כאן לשבת נוספת".

משחזרו הבנים וסיפרו את הדברים לאביהם, הואיל ה'שר שלום' למלא את רצונו של הרה"ק מראפשיץ, ולנסוע לקראת שבת לעיר ראווה. עקב חולשתו, יצא מביתו כבר ביום שלישי בשבת, כשהוא עוצר בעיירות ובכפרים אשר על הדרך, לפוש ולאגור כוחות להמשך הנסיעה. ובכל מקום אשר דרך כף רגלו התלקטו אליו חסידים רבים, עד שבערב שבת קודש הופיע בשערי ראווה, וכשלוש מאות איש עמו.

לאחר שפרשה השבת את כנפיה הטהורות על הארץ, בא לו הרה"ק מראפשיץ לבית התפילה, וכיבד את ה'שר שלום' לרדת לפני התיבה לתפילת מנחה. ניכר היה על פניו שהוא נהנה מתפילתו של הצדיק, ואמנם לאחר המנחה פנה ואמר לו: "בעלעזר רב! לכו נא עם קהלכם להתפלל קבלת שבת במקום אחר, ואני אנש כאן לפני התיבה...".

אלא שה'שר שלום' עשה עצמו כאילו איננו שומע...

חזר הרה"ק מראפשיץ על דבריו ושלישית, ואף נימק את טעמו בכיכול חושש הוא מהזדחק של ריבוי הקהל. "הלא הנרות עלולים להתמוגג מרוב החום" - אמר. אולם ה'שר שלום' נשאר על עמדו ולא נע ולא זע ממנו, עד שבליל ברירה ניגש הרה"ק מראפשיץ אל התיבה, והחל בעבודת התפילה.

לאחר התפילה המרוממת, פנה ה'שר שלום' אל צעיר-בניו הרה"ק רבי יהושע, שהתלווה אליו לאותה שבת מיוחדת, ואמר לו: "בני יקירי, בוא ואגלה לך, מדוע ביקש הרב מראפשיץ שאצא לפני קבלת שבת. נוהג הוא הרב מראפשיץ לומר בעצמו את הקדיש שלאחר 'מזמור שיר ליום השבת', והוא אומר אותו באותן כוונות כמו שעתיד לכוון זורובבל בן שאלתיאל, כשיאמר את הקדיש לאחר שילמד השי"ת את

<p>הרה"ח ר' אהרן פרישמן שליט"א לרגל גישואי בתו בשעט"מ בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו זכה לראות מהם דורות ישרים ומבורכים רוב נחת דקדושה מכל יו"ח</p>	<p>ידידנו הנכבד והמפואר הרב הגאון רבי פנחס וינד שליט"א לרגל גישואי בנו החתן היקר כמור משה נ"ו בשעט"מ בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו זכה לראות מהם דורות ישרים ומבורכים ורוב נחת דקדושה מכל יו"ח</p>	<p>ידידנו הנכבד והמפואר הרה"ח ר' אהרן גרויז שליט"א לרגל גישואי בתו בשעט"מ בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו זכה לראות מהם דורות ישרים ומבורכים ורוב נחת דקדושה מכל יו"ח</p>
<p>הרה"ח ר' מנחם מענדל דייטש שליט"א לרגל הבר מצווה לבנו הרב היקר כמור צבי מאיר נ"ו בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו זכה לראות מהם דורות ישרים ומבורכים רוב נחת דקדושה מכל יו"ח</p>		

האם הגוף שלנו יכול להוסיף לנו תוספת 'ערך עצמי'?

מה קורה עם הגוף? האם הוא קדוש ויקר או שמא שפל ונבזה?

אך לגבי ישראל שנמשכים מפנימיות א"ק, נמשכת התורה רק מחיצוניות א"ק.

גם חיצוניות א"ק היא דרגה גבוהה מאוד שאי אפשר להעלות כלל על המחשבה, ובכל זאת אמרו חז"ל 'ישראל עלו במחשבה תחילה', 'מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר', כי ישראל הם בניו של מקום, שם מגלה כביכול עצמיות אין סוף ב"ה, ואילו התורה נחשבת כבר כגילוי חיצוני של חכמתו ורצונו יתברך.

ועל דרך זה גם לגבי ישראל עצמם, שיש בהם גוף ונשמה. הנשמה אכן חצובה מתחת כסא הכבוד, היא 'חלק אלוך ממעל ממש', אבל אינה מתקרבת אל החשיבות של ה'גוף' ששם מתבטא כביכול עצם עצמותו ית'.
דווקא בגלל פשיטותו של הגוף, יכול להשתלשל שם המקום הגבוה ביותר של הקב"ה עצמו שהוא פשוט בתכלית הפשיטות, משא"כ הנשמה יש לה 'הגדרה' של דבר רוחני, והגם שהנשמה מופשטת ביותר, בכל זאת לגבי הגוף נחשבת כגילוי ואור ולא כ'עצם'.

כמה שוה 'גוף' כזה - ששם מתבטא כביכול עצם עצמותו. כמה 'ערך' יש לגוף שלנו שרק בגלל השטיקל פלייש [חתיכת הבשר] הגשמי, זכה היהודי להיחשב כבנו של מלך מלכי המלכים?

כמה שוה 'גוף' כזה - ששם מתבטא כביכול עצם עצמותו. כמה 'ערך' יש לגוף שלנו שרק בגלל השטיקל פלייש [חתיכת הבשר] הגשמי, זכה היהודי להיחשב כבנו של מלך מלכי המלכים?

גוף של יהודי יש לו כללים אחרים

ומחמת שהגוף של יהודי נמשך מהמקום הגבוה ביותר, שלמעלה מהשגה כלל וכלל, על כן טבע היהודי שונה מטבע הגוי, בבחינת 'עמא פזיזא' (שבת פח.) שאין הנהגתם תלויה לפי חוקי הטבע (מהר"ל, תפארת ישראל - פכ"ט), כי מציאות עם ישראל אינה עפ"י הטבע, ואינם תלויים על כללי הטבע, ועיין ספר החיים לאחי המהר"ל מפראג (ס"פ חמישי) על פסוק (שמות יט, ו) 'והייתם לי סגולה', דכל קיום ישראל הוא דרך סגולה ולא בטבע.

והחתם סופר (שבת פו:) נקט כן בפשיטות להלכה, עד שתמה כיצד ניתן לחלל שבת על סמך דברי הרופאים, ותמך יתירותיו על דברי הגמ' (שם) ישראל דדאיגי במצות - חביל גופייהו, נכרים דלא דאיגי במצות - לא.

וזה לשון קדשו: **ומפני זה קשה לי לסמוך בשם הוראה על רופאי זמנינו** אפי' ישראל וכו' **דכל מומחתם עפ"י ספרי רפואות שנתעו ע"י נסיון שה' להם ע"י גופי אומות העולם וכן כל חכמתם בנייתו על פי שנינו בגופן שלהן, דחביל גופייהו ואין מזה ראייה לגופי בני ישראל ואין לדון מדבריהם להקל בשום איסור כי אם לענין חילול שבת ואכילה ביה"כ דלא יא אלא ספק פיקוח נפש נמי דוחה שבת, אבל להאמין להם ממש אין נראה לי. עכ"ל.**

על דרך זה הקשו חז"ל (ע"ז לא): הרי הגויים שותים מים מגולים ולא אירע להם כלום, ומתרצינו: אידי דאכלי שקצים ורמשים חביל גופייהו. שגופם נעשה עכור וגס עד שלא מזיק להם מה שמזיק לגוף יהודי.

גם כאן כתב **החתם סופר**: מימי תמהתי אחר שבע"ה אין לנו מדרש חכמות הרפואות וכל רופאי ישראל לומדים בבית מדרש לאומים וחכמיהם וכל חכמתם בנוי על טבעי גופי' דאכלי שקצים ורמשים ולא דאיגי במצות ואיך יפשוט מזה על גופי ישראל דלא אכלי שקצים ודאיגי במצות.

הכנסת אורחים לשני נפשות אלו, כדכתיב 'נפשות אני עשיתי', ועלינו מוטל הבחירה שלא לתת לנפש הבהמית את ההרגשה כאילו היא בעל הבית. אבל הגוף עצמו לא קשור לכל זה. הגוף הוא דבר קדוש ויקר למאוד.

כשיש לאדם כמה בנים, ולא עלינו נסתלק אחד מהם. הנה הנשמה שלו קיימת גם לאחר פטירה, ואדרבה, היא יכולה להתרחב פי כמה וכמה בתענוגים אלוקיים. אבל האדם מבכה על בנו, כי אין לו כלום אם יהיו תחתיו עשרות 'נשמות' המתייחסות אליו כמו אב, הוא לא יכול לרקוד איתם בחתונות, אלא הוא רוצה 'גוף' ממש.

וזה לא רק לגבי דברים חיצוניים כמו לרקוד בחתונה, אלא הרבה יותר פנימי ועמוק מכך.

כשיש לאדם חידושי תורה רבים ונשגבים, כגון ספר שעתידי להאיר את כל העולם בהלכה. והנה נקלע לסכנה ויש לו אפשרות להציל או את הספר המדובר או את בנו.

כמה 'ערך' יש לגוף שלנו,
שרק בגלל השטיקל פלייש
[חתיכת הבשר] הגשמי
זכה היהודי להיחשב כבנו
של מלך מלכי המלכים?

לא נתייחס כאן להשקפת התורה וההלכה הברורה, אלא להרגשה שיש בקרב האדם. אין ספק שהאב יעדיף להציל את בנו [גם אם אינו המוצלח והירא שמים המובחר ביותר] מאשר את הספר, על-אף חשיבותו הנכבדה.

ומדוע? כי הספר הוא חידושי תורתו הנובעים מהמחשבה, והמחשבה נחשבת כ'לבושי הנפש'. זה לא עצם האדם אלא רק לבושים וגילויים שלו. אבל הבן הוא עצם מעצמי של האדם. האב רואה את בנו כחלק ממצאותו. הדבר המפחיד והמאיים ביותר בנפש האדם הוא ההרגשה שמציאותו הולכת להתבטל [פחד מות], וכאשר האב רואה את בנו הוא מרגיש שיש לו המשך וקיום, ובכך נמשכת עצם מציאותו גם הלאה.

ולכן כאשר האדם מחתן את בנו הוא שמח מאוד, עד שמתגלה 'עצם הנפש' בשמחה פנימית. לכאורה יש לתמוה לשמחה מה זו עושה. הרי הבן עוזב את אביו ואת אמו והולך לבנות בית לעצמו, ומה פשר השמחה הגדולה.

אך השמחה הוא שהולך להיות כאן המשך הדורות. זוהי שמחה הנוגעת עד לעצם הנפש, כי עצמיות הנפש מתמלאת שמחה כשרואה שמציאותה נמשכת הלאה.

וכל זה הוא משל בלבד לגבי חשיבות ישראל כלפי ה'. הרי ידוע כי התורה נמשכת ג"כ ממקום עליון ביותר,

מה קדוש יותר? ספר תורה או גוף

כאשר מתעסקים בענין 'ערך עצמי', יש להקיף את אחד מהדברים העיקריים שמביאים לנו את הערך העצמי, יתכן שיהיו כאלו שיתנגדו לכך, אבל מתוך ספרי החסידות אנו למדים כי אחד מהדברים שמביאים לנו ערך וחשיבות הוא לא פחות מה'גוף' שלנו.

אותו גוף נגוף, שאנו מאשימים אותו בכל הצרות והתלאות שלנו, בכל הנפילות והכשלונות, הוא דבר קדוש ונכבד למאוד, עד שהיו צדיקים שאמרו שהוא נעלה יותר מהנשמה הקדושה!

מה קדוש יותר? ספר תורה או גוף של יהודי?

נקטו הפוסקים להלכה (אליה רבה או"ח סי' שלד סק"י, דברי חיים יו"ד ח"ב סי' קלז), שכאשר יש שריפה ואפשר להציל רק דבר אחד, או ספר תורה, או מת יהודי, יש להציל את הגוף קודם.

בכך מתגלית חשיבותו וקדושת גופו של ישראל, אף כשהוא גוף לבדו ללא נשמה.

הקב"ה בחר בגופים של ישראל

הגוף של כל יהודי קדוש בקדושה יתירה, וכנודע מאמר הרב בעל התניא על ברכת ה'בוחר בעמו ישראל באהבה' שהבחירה שייך כשיש שני דברים שוים והוא בוחר אחד מתוכם, וא"כ לא שייך לומר שהש"ת בחר בנשמתן של ישראל, כי אומות העולם אין להם נשמה. אלא הכוונה שהש"ת בחר בגופם של ישראל, וכמו שרואים שהש"ת חקק את בריתו עם ישראל בבשר הגוף.

וכן מצינו שהש"ת בחר בישראל בהיותם במצב הרוחני השפל והגרוע ביותר, במ"ט שערי טומאה, כי בחירת הש"ת בישראל אינו ענין התלוי בנשמה אלא בגוף, כדרך האב האוהב את בנו באהבה שאינה תלויה בדבר, ואהבה זו היא למעלה מטעם ודעת.

אי אפשר לתאר קדושת גוף יהודי

נתאר לעצמינו שהקב"ה מוציא מאיתנו את הנשמה האלוקית, את החלק אלוך ממעל ממש, ואנו מוצאים את עצמינו עם גוף חומרי.

בכמה אנו מעריכים את עצמינו? האם יש לנו בכלל דין של 'שוה פרוטה'?

כאן בא בעל התניא ומבשר לנו: "מען האט גאר ניט קיין השגה ווי טייער בא הש"ת איז א גוף פון א אידען" [אין לנו שום השגה כמה יקר אצל ה' יתברך גוף של יהודי].

בתוך הגוף שוכנים להם שני יצרים, האחד הוא היצר הטבעי שמושך אותנו בטבעיות לעניינים בהמיים, והשני הוא הנפש האלוקית שמושכת אותנו להתדבק בהקב"ה.

כשמדברים על מעלת ויקרת ה'גוף' אין הכוונה על אותה נפש הבהמית והטבעית. כי נפש זו היא סך הכל שגריר של אותו זקן וכסיל, ואילו הגוף הוא רק 'משכן' שעושה

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות
בעריכת הרב פינחס שפירא שליט"א

ומבני יששכר יודעי בינה הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע (חי' טבת)

בשבוע העלילי ספרנו על המעשה הפלאי אשר הביא את רבינו לכתוב את ספריו ודברי תורתו. מעניין לציין כי אף שם הספר 'בני יששכר' תלוי ועומד אף הוא בדבר פלא אשר נקרה לרבינו עת היותו בחצר רבו הקדוש מלובלין זי"ע. וכך הוה מעשה: רבינו עשה את דרכו ולבלינה, על אם הדרך הפליג במחשבותיו ובשרעפי קודשו, 'מעניין' תמה רבינו לעצמו 'מדוע חש אני הארה כה מרובה בימי החנוכה?' 'מה היא השייכות המיוחדת שיש לי לימי החנוכה?'

רבינו המשיך בדרכו והגיע אל חצר הקודש, ביתה החווה.

"הערש מילך" פנה אליו בחיבת הקודש הרבי מלובלין "מה תתמה על כי הנך מתענג במתיקות ימי החנוכה, הלא שורשך משבט יששכר, ומשבט זה יצאו הרי - אותם בני הבינה - שקבעו את ימי החנוכה. ולכך רומז הפייט בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים, ע"ש הפסוק ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים" (דברי הימים א', יב, לג).



ספריו של רבינו מצוינים באורך ורוחב, דברי תורתו של רבינו נושאים - מערכות ארוכות וקצרות, שאלות וחידושים הקדמות ויסודות, הבנה והסברה בהירה ביסודי קבלה וחסידות.

ורוחבם של דבריו ניכר במובאות ומראי המקומות הרבים המתפרסים על כל פני ספרי הקדוש, קבלה ונגלה ראשונים ואחרונים השקפה ומוסר. והנה מן הבא בידינו אגב אורחא ברפרוף שלא כל הצורך בספרא קדישא הדין: תוספות יום טוב מסכת ברכות - אהבת דוד לחיד"א - פרקי דרבי אליעזר - ספר יצירה - מה"ר רבי אברהם רוזאניס, מובא בכסא דוד לחיד"א - פרי עץ חיים - רמב"ם הלכות קרבן פסח - מגלה עמוקות - הרמ"ע מפאנו עשרה מאמרות - שמעתי מאת שאר בשרי רבי אלעזר מליז'ענסק - שמעתי מאת דודי זקני מוה"ר משלם זושא זלה"ה - חובת הלבבות - חיד"א דבש לפי - חרדים - עיקרי דינים - שו"ת משאת בנימין - כנסת הגדולה: ועוד רבים וקדושים.

את ספר בני יששכר פותח רבינו בעשרה מאמרים על שבת קודש, ולאחר מכן פונה לסדר החדשים ומתחיל מחדש ניסן ולאחר מכן ימי הפסח, כך עד לימי הפורים. ובכל חודש מצוין את שם החודש סגולתו ודרכי העבודה אשר בו, קדושתו וימיו הטובים.

כמעשהו בספר הקדוש הזה כן מעשיו בשני הספרים הידועים האחרים ספר 'אגרא דכלה' ו'אגרא דפרקא' אלא שבספר 'אגרא דכלה' סובב רבינו אדות סדר הפרשיות, ובספר 'אגרא דפרקא' כותב רבינו שלל עניינים וחידושים בעבודת ה' חסידות וקבלה בלא סדר דווקא, ואי"ה נאריך אודותיהם עוד בשבוע הבא.

זי"ע

מסילות ללב

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

משמא טהורים - למעליותא

מצרים וגו' (מז, כח). הענין הוא דהנה זה כל התכלית של האדם שיבוא לדרגא דא של מדת היראה שיהיה יראת ה' על פניו תמיד בכל עת וזמן, ואפילו בכל העתים הנפילות ובכל המאורעות מה שדוחקים אותו הן ברוחני והן בגשמי, הן מה שנתעורר עליו דחוקות הפרנסה והן הדחוקות והנפילה מהמת העדר בנים רחמנא ישמרנו, והן מה שדוחקים אותו ברוחניות בעת שמתגבר יצרו עליו ומתגרה עמו ללכודו ברשתו ח"ו, עם כל זה צריך לחזק עצמו שלא יפול לבו בקרבנו להתרשל מעבודתו יתברך, ורק גם אז יראה להמשיך עליו יראת אלהות וחיות אלהות. וזה מרמז לנו הכתוב הזה ויחי יעקב בארץ מצרים, ארץ מצרים היא מקום נמוך ושפל מאד שהיא ערות הארץ שיכול האדם ליפול שמה לכל רע ח"ו כו', ועם כל זה ויחי יעקב, שיעקב אבינו גם בהיותו שמה היה לו יראת אלהות והמשיך חיות הקדושה גם בכל המדרגות הגנוזים והשפלים".

אחד הקשיים של אדם, המובכות והזמנים שמהם הוא חושש, הוא בהיותו במצב של 'מיצרי הדעת', מצב בו הדעת שלו מצומצמת ונסתרת מעט, עקב חולשת הנפש או הגוף, וזהו המצב הנקרא 'ארץ מצרים'.

הקושי הגדול יותר הוא מכיון שהאדם שואף להיות תמיד במצב של שליטה עצמית, וחושש מאותם מצבים בהם דעתו מבולבלת ואינה מיושבת לגמרי. גם כשהוא מתאמץ אינו יכול להתגבר לגמרי על עיפותו וחוסר סבלנותו, זהו מצב של חוסר אונים.

העבודה בזמנים אלו, זמני הצער, חשובה בשמים מאה פעמים יותר מעבודת ה' שבזמני ישוב הדעת, וכמאמר חז"ל (אבות דרבי נתן ו' ד) אחת בצער כמאה פעמים שלא בצער. הסיבה לכך היא מכיון שעבודתו של האדם בעולם היא להמשיך חיות אלוקית לתוך החושך. כשאדם מחדש את אור ה' במקום שהוא לא היה גלוי קודם לכן, הוא

דבק במידתו של הקב"ה, שכל רצונו שהיא תכלית בריאת העולם, הוא להטיב לברואים על ידי המשכת האור לתוך החושך.

כך גם מפרש המגיד ממעזריטש את הטעם שיצחק אבינו בירך את יעקב אבינו דווקא ללא ידיעתו שמברך הוא את יעקב אבינו, מכיון שעל ידי כן נמשכה הברכה גם למצבים שהם 'ללא דעת'.

זאת גם המעלה המיוחדת של מלמדי תינוקות, שהם מנשכים את הדעת לתינוקות שעדיין אין בהם דעת. (וזה לשון המגיד בכתב יד שעדיין לא נדפס מעולם: יצחק בירך את יעקב בלי דעת כדי ליתן ברכה אף במקום שאין דעת. ותבין שכר מלמדי תינוקות, שנותן דעת במקום שאין דעת, וזהו דעת המתפשט.).

הביטוי של המשכת הדעת לתוך החושך הוא כאשר גם כאשר דעתו של האדם חלושה, אין הוא מרפה את עצמו מעבודת השם יתברך, והוא שומר על עצמו שלא לעשות דבר כנגד רצונו ה', והוא מתאמץ ככל שביכולתו לזכור שהוא עומד לפני ה' גם כשהוא אינו מרגיש זאת כל כך, ויראת ה' נגודו. כל פירור של דעת שהאדם ממשיך במצב כזה, חשוב מאוד מאוד למעלה.

כך מפרש המגיד מטריסק (בנו של המגיד מטשערנאביל) את הפסוק: ויחי יעקב בארץ

העבודה בחושך ובצער, חשובה בשמים מאה פעמים יותר מעבודת ה' שבזמני ישוב הדעת.

וממשיך שם: "וכמו כן מרמז הכתוב על כל אחד ואחד מישראל שהוא מבני יעקב, שיראה תמיד להמשיך לו חיות אלהות, ואפילו מדי עברו בכל המקומות ומדרגות הנמוכים ובכל מיני המצרים והמעיקים מה שדוחקים אותו הן ברוחני והן בגשמי, עם כל זה מקומו בל ינה, אך ישאר במדרגתו ויהיה חזק ותקיף להמשיך עליו יראת אלהות תמיד".

כשם שהסימן לכך שדג חי הוא כשהוא שוחה נגד הזרם והתנועה הטבעית של המים, כך עיקר חיותו של האדם נמדדת במצבים שבהם הוא מתגבר כנגד התנועה הטבעית והאווירה השוררת, מצד המקום או הזמן או חולשת גופו. וכן שמענו מפי כ"ק אדמו"ר מנקאסוב זי"ע, שהסיבה שנהגו צדיקים לאכול דג סלמון בשבת קודש, הוא מכיון שדג זה טבעו לחזור למקום הולדתו ויצירתו, אף על פי שהוא שוחה נגד הזרם הטבעי של המים, והוא מתגבר כנגדו כשהוא נאלץ לעלות למקומות גבוהים וקשים מאוד, וזה מורה על טבע הקדושה המוטבע בדג זה, שהיא עבודת הקדושה המוטלת על האדם, להיות דבק בהקב"ה גם כאשר התנועה הטבעית של העולם היא להתגסס ולהתרחק מהשורש.

לעילוי נשמת אבי מורי
הרה"ח ר' שמעון זילבן הרה"ח ר' יחיאל זילבן
נלב"ע ח' טבת
הונצה ע"י בני ידידו הנכבד
הרה"ח ר' יהודה בינעט שליט"א

מזל טוב חמה ולבבית שגורה בזה אל מעלת כבוד ידידנו הנכבד והמפואר
הרה"ח ר' משה יצחק אדלר שליט"א
לרגל הכנס בנו היקר כמר יעקב נ"ו
לעול התורה והמצוות
בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו יזכה לרוב נחת דקדושה ממנו ומכל יו"ח
מתוך הרחבת הדעת אושר עושר וכבוד וכו"ס
כעתירת וברכת - המערכת

ידידנו הנכבד והמפואר
הרה"ח ר' ברוך יואל דויטש שליט"א
לרגל שמחת הולדת נכדו בכורו נ"ו
בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו יזכה לרוב נחת דקדושה ממנו ומכל יו"ח

ידידנו הנכבד והמפואר
הרה"ח ר' משה כץ שליט"א
לרגל הולדת בנו
בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו יזכה לרוב נחת דקדושה ממנו ומכל יו"ח

ידידנו הנכבד והמפואר
הרה"ח ר' שמעון הוכניז שליט"א
לרגל הולדת בתו
בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו יזכה לרוב נחת דקדושה ממנו ומכל יו"ח

ידידנו הנכבד והמפואר
הרה"ח ר' אהרן יוסף ווייס שליט"א
לרגל נישואי בתו בשעט"מ
בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו יזכה לראות מהם דורות ישרים ומבורכים רוב נחת דקדושה מכל יו"ח

קי חסידות פלאם

הבית לכל אברך ובחור חסיד
03-30-4444 ארה"ק
5183299222 ארה"ב
443300412858 אירופה

ממלכת אש החסידות העולמית

כתובת: קדושת אהרן 14 בית שמש
לקבלת הגליון להארות ולהשיות
טלפון: 02-5026558 פקס 02-5702061
a025026558@gmail.com

לדרחבת הפצת הגליון ניתן להתקשר 02-5026558 שלושה 3 שעות המעשה בין 10:00 בבוקר עד 13:00 בצעדיים

טייערע איד

זכית לטעום מנוגע זין אור החסידות?
התחברת יותר להש"ת לתורתו ולמצוותיו?
אלפי אנשים מצפים גם הם להתקרב אליך ית'

בידך הדבר !!!

בעת שמחה, לע"נ, לברכה ולישועה
קח חלק בהפצה לעוד בתי מדרשות, שגם הם יזכו לאור הגדול
ותזכה שהבעש"ט זי"ע ותלמידיו יעמדו לימינך ברגעים הגדולים
להתברך בכל מילי דמיטב

טלפון 02-5026558 שלושה 2 בין השעות 17:00-19:00